

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **J. K.**,
oskarżonego o czyny z art. 271 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 26 lipca 2024 r.,
skargi obrońcy na wyroku Sądu Okręgowego w Sosnowcu
z dnia 15 marca 2024 r., V Ka 22/24,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Sosnowcu
z dnia 25 września 2023 r., IX K 770/22,
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k. *a contrario*,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić skargę;**
- 2. obciążyć oskarżonego J. K. kosztami sądowymi postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 25 września 2023 r., IX K 770/22, J. K. został uniewinniony od popełnienia czterech czynów z art. 271 § 1 k.k.

Apelację od tego wyroku wniósł prokurator, który zaskarżył go w całości i zarzucił „obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 271 § 1 k.k. poprzez jego niezastosowanie i uniewinnienie oskarżonego, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego oraz ustaleń Sądu wynika, iż oskarżony nie przeprowadził

badań w dniu 30 października 2020 r., a informacje o takiej treści zawarł w dokumentach”. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Sosnowcu wyrokiem z dnia 15 marca 2024 r., V Ka 22/24, uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego i przekazał mu sprawę do ponownego rozpoznania.

Na ten wyrok kasatoryjny skargę w trybie przepisów rozdziału 55a k.p.k. wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżył go w całości i zarzucił „mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia obrazę prawa procesowego, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k. poprzez błędne zastosowanie i uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 15 marca 2024 r. [prawidłowa data wydania wyroku przez Sąd Rejonowy to 25 września 2023 r. – uwaga SN], IX K 770/22 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, mimo że nie zachodził wypadek wskazany w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k., ani nie było konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości”. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sosnowcu w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga okazała się niezasadna, dlatego też Sąd Najwyższy postanowił ją oddalić.

Jak wynika z punktu 5.3.1. uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego, przesłanką orzeczenia kasatoryjnego w tej sprawie była reguła *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k. Sąd odwoławczy wprost podaje, że zasadny był zarzut apelacji prokuratora kwestionujący uniewinnienie oskarżonego, co skutkowało uchyleniem wyroku Sądu I instancji z tego powodu, że Sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, którego w pierwszej instancji uniewinniono. Argumentacja Sądu Okręgowego wykazująca zaistnienie podstawy wydania wyroku kasatoryjnego z art. 454 § 1 k.p.k. jest wystarczająca dla oddalenia skargi. W świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r. (I KZP 10/18, OSNK 2018, z. 11, poz. 73), możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego lub umarzającego postępowanie i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określoną w art.

454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy – w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) – stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego, czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k. Jednocześnie w wypadku reguły *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k. kontrola skargowa obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania tego przepisu pod kątem spełnienia warunku, zgodnie z którym sąd odwoławczy „nie może skazać oskarżonego”. Wymaga to wykazania przez ten sąd, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapasać wyrok skazujący, ale jego wydanie nie jest dopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz takiego orzekania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2021 r., IV KS 21/21).

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd odwoławczy dokonał analizy okoliczności sprawy z punktu widzenia konieczności uchylecia wyroku Sądu I instancji na podstawie art. 454 § 1 k.p.k., negując wnioski Sądu Rejonowego i przedstawiając własne. W części 3 formularza uzasadnienia Sąd Okręgowy podał, że Sąd Rejonowy ustalił, iż oskarżony w nieustalonym czasie wykonał badania diagnostyczne określonych pojazdów, a dopiero następnie, w dniu 30 października 2020 r., wystawił dokumenty potwierdzające ich wykonanie. Zdaniem Sądu Okręgowego takie ustalenie winno prowadzić do przypisania sprawstwa za czyny zarzucane oskarżonemu, kwalifikowane z art. 271 § 1 k.k. Sąd odwoławczy ocenił, że zapisy w dokumentacji nie odpowiadały rzeczywistości, skoro pojazdy, o których mowa w zarzutach, nie znajdowały się w dniu 30 października 2020 r. na stacji kontroli, a zatem w tym dniu nie zostały wykonane ich badania diagnostyczne, a z dokumentów wystawionych przez oskarżonego wynika, że te badania zostały wykonane właśnie w dniu 30 października 2020 r. Sąd odwoławczy wskazał też, że w sprawie spełnione są także pozostałe znamiona wymagane przez art. 271 § 1 k.k.

Z uwagi na prawne uwarunkowania skargi z rozdziału 55a k.p.k. Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do oceny prawidłowości kontroli odwoławczej, tak jak czyni to na potrzeby kasacji. Zakres rozpoznania sprawy w postępowaniu skargowym jest bowiem bardzo ograniczony. Postępowanie to ma na celu jedynie stwierdzenie, czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji i przekazując sprawę do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 czerwca 2021 r., III KS 1/21; z dnia 31 maja 2021 r., V KS 13/21). Dlatego też część argumentacji skargi, dotycząca m.in. art. 434 § 1 k.p.k. nie może być rozważona w postępowaniu skargowym (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 1/19, OSNK 2019, z. 6, poz. 30).

Podsumowując, Sąd odwoławczy stwierdził, że dostrzega potrzebę skazania oskarżonego, dokonując analizy znamion typu czynu zabronionego z art. 271 § 1 k.k., w jego ocenie zrealizowanych przez J. K. Jednak to już rzeczą sądu ponownie rozpoznającego sprawę będzie dokładne ustalenie wszelkich okoliczności mających wpływ na rozstrzygnięcie. Na obecnym etapie postępowania kluczowe jest to, że w sprawie oskarżonego Sąd Okręgowy wskazał i należyście uzasadnił istnienie podstawy do wydania wyroku kasatoryjnego z art. 454 § 1 k.p.k., mieszczącej się w katalogu z art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.I.]